Szerkesztőség és kiadó hivatal
Piac SIMONFFY-ház a városházával szemben

HIRDETMÉNYEK,
előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.
A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési díj:
Öt-hasábospetitsor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdij minden hirdetésért külön 30 kr
Nyilttér 4 hasábos petitsorért 20 kr.

XII. évfolyam. 1885. Debreczen. Szerda, október 14. 199. szám

A gazdasági congressus után.

I.

(T) Erről ugyan legjobb lett volna hallgatni, de mert szőnyegre került, s a pártlapon discussió tárgyává tették s egymásra kiabálták a pártoskodást, nem lehet, hogy hallgatással mellőzzük, nem pedig azért, mert az egyetlen szabadelvü párti lapnak, a „Nemzet“-nek valamenynyi ellenzéki lap neki förmed, s mert ki merte mondani az igazat, áskálódónak nevezik. Pedig akar ide csürjük, akar oda csavarjuk, s akarhogy igyekezünk is a lezajlott nemzetközi kongresszust azonképpen feltüntetni mintha az csak európai szempontból járt volna el és pedig minden ellenzékies szinezettől távol állván azért tőle az ellenzéki szinezetet elvitatni nem lehet. Mérsékelt ellenzékiek ragadták kezükbe az initiativát, azok vezették és forgatták azonképpen, hogy a kormánynak minél kevesebb legyen belőle a dicsősége. Az eszmét ugyan a földmüvelési miniszterium adta hozzá, de mert szabadelvü-párti gazdaklubb szervezkedve nincs, azok hozták létre kik szervezkedve vannak. Részt vett benne az egész mérsékelt ellenzéki mágnási kar s Apponyira egy jól szervezett tüntetés várakozott. Pedig azokhoz képest miket előtte szóló külföldi tudósok elmondtak ő bizony nem sokat mondott, hanem azért megtapsolták tizszer jobban mint akármelyiket, s páthosszal elmondott általános nézeteiről, mint valami égi nyilatkozatról irtak az ellenzéki lapok. Hogy Apponyi képzett, sőt talán a tikör előtt beiskolázott szónok, azt nem lehet tőle megtagadni. Kiállása, organuma, elegans magatartása, kiszámitott mozdulatai és ünnepélyes komoly tekintete hatással van a hallgatóságra. Minden szónak ura, s tudja hogy melyiket hol kell alkalmazni, mily hangon kimondani; egészen ellentétben azzal a másik, igazán nagy férfiuval, aki csupa egyszerüség, csupa természetesség mindenféle pathos és plastikailag kiszámitott magatartás nélkül. Es hogy Apponyi a gyengébbek előtt nagyobb hatással beszélhet mint Tisza, azt megengedjük, de azok előtt kik a fontoló és bonczoló ész hideg biztonságát bámuljuk, azok előtt mindig Tisza lesz az ideál.

Hogy azonban a gazda-kongresszusra vissza térjünk, nem helyeselhetjük ama pusztán az Európai érdekekre fektetett eljárást, melyek mellett a magyar érdekek még csak szóba se jöttek az ország pedig azt várta, s ha csak ámitani nem akarjuk magunkat, a kongresszus eredményével megelégedve nem lehetünk. A helyett, hogy saját szorult helyzetünk felett tanácskozva a nemzetközi initiativát kormányunkra biztuk volna, a helyett adjuk a jóakarót Európa gazdag és müvelt nemzetei számára, melyeknek viszonyaitól a mi viszonyaink nemcsak hogy eltérők, de érdekeink is egészen különböznek egymástól. A mi konkurencziánktól a külföldi gazda éppen ugy felhet és fél, mint az amerikai vagy orosz konkurencziától, sőt egy gazdaságilag előre haladt Magyarország, mely a maihoz képest megháromszorozott mennyiségü terményt vihet az európai piaczokra, a gazdasági kultura terén már már megállapodott államokra nézve valóságos veszedelem. Hogy beszélhetnek most már a külföldiek a mi szempontunkból, s hogy lehetnek a mi érdekeinknek szószólói? Saját szempontjukból igen de biz ahol érdekeink eltérnek, ott azonképpen fognak mozogni amint nekik jobb. Eppen azért volt a lezugott Kautz Gyulának igaza, ki Európa külön álló, s megannyi érdekeket képviselő nemzeteire nézve az átalános intézkedéseket lehetetleneknek tartotta. Persze, hogy nem aratott beszédével tetszést, amennyiben a vizet a külföldiek malmára nem hajtotta, az ellenzékiek által kezelt kongresszus tetszetességéből és praktikusságából pedig sokat levont, s azt valódi értékére szállitotta.

— **A legujabb hirek.** Szerbiából és Görökországból egyre tartanak a sensatiós hirek. Szerb és görög szövetséget emlegetnek, a melynek nyilván Bulgária ellen irányzott éle van. Szentpétervárról pedig ismételve — sőt uttal félhivatalos forásból — az a hir jő, hogy az orosz politika a keleti államok recompensatiot hangoztató követeléseivel szemben helyesebbnek tartotta a status quo ante helyre állitásának conservativ eszméjéhez térni vissza, a mi ha egész terjedelmében valósul, azzal lenne egyértelmü, hogy Oroszország Kelet-Rumélia és Bolgárország egyesülésének megszüntetésébe nem csupán belenyugednék, hanem hajlandó lenne esetleg a portának felhatalmozást adni, hogy ilyen irányban actiot kezdjen. Mindenesetre meglepő fordulat lenne a keleti események közt s furcsa czáfolata azon ujságoknak, melyek még ma is arról beszélnek, hogy Kremsierben igy s ugy összeesküdött az angol befolyás (!) ellen monarchiánk Oroszországgal. Nem tudjuk, bekövetkezik-e az orosz politikában csakugyan ily fordulat; azt se tudjuk, hogy az nem incidentiális állásfoglalás-e s nem fogja e követni végleg valamely más irányu meglepetés; hanem azt tudjuk, hogy, ha csakugyan bekövetkeznék — s orosz kezdeményezésre következnék be — hogy Európa visszatérne a status quo ante már elejtettnek vélt eszméjére: ebben nagy része lenne annak, hogy monarchiánk. — távol attól, hogy bárkit háborura biztatott volna — keleti szomszédai egynémelyikével szemben nem gyakorolta az elonyomás azon szerepét, a melyet — egy czikében — a „Times“ vár még tőle, ugyanakkor, mikor Salisbury ur (Kelet-Rumélia egyik megteremtője), az egységes Bolgárország elismerésével korteskedik a hatalmas Angliában.

A Tekintetes Vármegyéről.

— Hiv. jelentések szept. hóról. —

Tegnapelőtt Hajdumegye székházánál közigazgatási bizottsági ülés tartatott. Az itt felolvasott s szept. hóról szóló alispáni jelentésből kiemeljük a következőket: A személy és vagyon biztonság állapotát illetőleg általában véve, a közrendnek nagyobb megzavarása nem fordult elő. Az állategészségügy megnyugtatónak mondható. A megye pénztárainak forgalmáról az 1885. évi szept. hó végéig terjedő időről eme főbb adatokat közöljük a jelentésből:

1. a házi pénztárnál volt a bevétel készpénzben: 41739 frt. 19²/₄ kr.
kiadás „ „ „ 38676 „ 72 „
maradvány „ „ 3062 frt. 47²/₄ kr.
takarékpénztári könyvben
bevétel 3784 frt. 13 kr.
kiadás 1305 frt. 57 kr.
maradvány: 2478 frt. 56 kr.
2, Házi pénztári letéti pénztárnál bevétel készp. 32906 frt. 05 kr.
kiadás „ 24790 „ 08 kr.
maradvány: 8116 frt. 97 kr.
takarékpénztári könyvben és értékben
bevétel 43610 frt. 44 kr,
kiadás 23934 frt.
maradvány: 19676 frt. 44 kr.
7, Utépitészeti pénztárnál:
bevétel készpénzben 35763 frt. 05²/₄ kr.
kiadás „ „ 29395 frt. 48 kr.
maradvány: 6340 frt. 57²/₄ kr.
bevétel a debr. ipar és kereskedelmi bank könyvében
kiadás 71761 frt. 31 kr.
maradvány: 71761 frt. 31 kr.
11 A központi árvapénztárnál bevétel készp. 42270 frt, 65 kr.
kiadás 37780 frt. 73²/₄ kr.
maradvány; 4481 frt. 91²/₄ kr.
bevétel adós levekben: 106649 frt 59 kr,
kiadás „ „ 12178 frt. 46¹/₄ kr.
maradvány: 94471 frt. 12³/₄ kr.

A többi szám alatti kissebb penztárokat ez uttal mellőztük.

A királyi adó felügyelő jelentése szerint Szept, hóban befizettetett egyenes adók czimén 89066 frt. 52¹/₂ kr, hadmentességi dijak czimén 3453 frt 67 kr. a mult év ugyanezen havában állami adók czimén 78515 frt. 22 kr, hadmentességi dijak czimén pedig 4013 frt. 05 kr. lőn befizetve, e szerint az egyenes adóknál az eredmény most 10551 frt. 30¹/₂ kral kedvezőbb. Eddigelé állami végrehajtás csak Dorogon lőn alkalmazva, Nádudvar, H.Nánás és V,Péresre hasonlókép állami végrehajtók fognak kikildetni.

A megyei tiszti főorvos havi jelentése szerint a közegészségügyi viszonyok Nánás kivételével az egész megyében kedvezőek voltak s a megelőző hónapihoz képest tetemesen javultak. A járványos betegségek közül Nánáson a vörheny

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Kaland egy párisi játékbarlangban.

(Wilkie Collins után angolbol.)

(Folyt. és vége.)

Mozdulatlanul s tehetetlenül, — a nélkül, hogy menekvésemről gondolkozni tudtam volna, — néztem fölfelé. A mennyezet folyton közelebb ért hozzám, s én magammal tehetetlen erősen simultam párnáimhoz. — Már oly közel volt hozzám az alászálló mennyezet, hogy penészes porszagát is éreztem; oly valami siri szag volt ez. Összeborzadtam.

A végső pillanatban az önfentartási ösztön kiragadt fásult merevültségemből. Összes erkölcsi és lelkierőmet összeszedve, gyors szökéssel a veszedelmet kikerülni elhatározám. A jövő pillanatban már oly közel volt hozzám a halálthozó mennyezet, hogy csak hanyatt csuszva valék képes kibujni alóla s egyik szöglete, a miut kisiklottam alóla, már vállamat érinté

Anélkül, hogy időt vettem volna a homlokomon alágördülő jéghideg verejték letörlésére, vagy, hogy egy mély lélekzettel könnyebülést vehettem volna, — térdelve nézém a gép müködését. Ennek szemlélete a szó szoros értelmében igézve tartott. Nem lettem volna képes még csak hátra pillantani sem, ha történetesen hátam mögött lépést hallok. Magammal tehetetlen valék, oly annyira, hogy ha valami ut nyilt volna menekvésemre, magamra hagyatva, nem lettem volna képes felhasználni azt. Összes életerőm szemeimben központosult.

Lassan és biztosan ereszkedett le a mennyezet annyira, hogy ágyam derekalja s a mennyezet közt egy ujnyi tér sem maradt. Elesb vizsgálódás után látám, hogy a menynyezet a helyett, mint rendesen szokott, könynyü vékony szövettel lett volna bevonva, ne héz szövettel vastagon volt kibélelve, melyet azonban a mennyezet keretének széles rojtjai ügyesen elfedtek a szem elől. A mennyezet fölső farészének közepéből óriási csavar nyult ki, melynek hálószobám boltozatán keresztül épen fölöttem e célra készült szobában kellett megerősitve lennie. — A csendes, rémletes éj közepén, Párisban a müvelt Franczia-ország fővárosában borzadva szemlélém magam előtt a titokban s elfödötten gyilkoló gépet, egy oly gyilkoló eszköz, minő tán csak az inquisitió korában Harz hegységnek legrejtettebb helyén, vagy Westphaliának vad rengetegeiben létezhetett.

Ekkor szerencsémre végre kezdtem nyugodtan s helyesen gondolkozni, — s átlátám hogy egy ocsmány, aljas és czudar rablotársulat karjai közé jutottam.

Az éjjel kapott kávém kábitó szert tartalmazott, es pedig fölötte erőset, s ennek mértékén tuli alkalmazása mentett meg a bizonyos haláltól, Mily türelmetlenül viselém a lázrohamot s az álomtalanság miatt mennyire boszankodám, és most ezen bajoknak kösnöném életemet! Mily meggondolatlan könnyelmüséggel bizám magamat azon két gazemberre, kik el valának tökélve engem hideg vérüen a legbiztosabb és legsemmirekelőbb gyalázatos eszközzel meggyilkolni. Megborzadék — azon sok elődömre gondolván, — kik a borzasztó ágyban elaludhattak már ugy hogy soha többé nem láthaták a napot, s feledve mindenkitől nyomtalan eltüntek

Szemeimet még mindig a gyilkos gépre szegzém; végre észre vevém, hogy ismét mozogni kezd. Mintegy 10 perczig nyughatott a derékaljon, midőn csendesen, miként leereszkedett, felszállt. Rendes helyére érkezvén, akkor látám csak a furfangos szerkezetet; a menyezet széles keretének czifrázata egészen a szobám boltozatáig felnyult, s igy nem csak az ágyoszlopok szélét hanem a csavar lyukát is tökéletesen elfedte ugy, hogy a legvizsgább és gyanakvóbb szemnek sem tünhetett fel a gyilkos szerkezet.

E közben magamloz tértem s öltözködni kezdék, mialatt menekülésemről gondolkozám. Ha csak a legkis bb zaj elárulja menekvésemet, ugy bizonynyal elvesztem. Talán máris, meggondolatlan hevesebb mozdulataim által zörejt okozva, — ellenségeim figyelmét felköltém. Hegyezett fülekkel hallgatóztam szobámnak zárt ajtaján.

Nem! Egyetlen lépés, egyetlen hang sem zavará a néma éj mély csendét. Mielőtt lefekvém az éjjel egy fa ládát toltam az ajtaja elé, hogy a történhető megtámadás ellen biztositva legyek. Mennyire megbántam most ezen rendszabályt, miután akadályozva valék a folyosó ablakán keresztül kisérteni meg menekülésemet: mert hogy az épület kapuján kiosonhassak, gondolható sem volt. Nem maradt tehát egyéb hátra, mint szobám ablaka. Lábuhegyen óvatosan menék oda s reszkető kezekkel de vigyázva iparkodám azokat felnyitni, jól tudván azt, hogy éltem van veszélyeztetve a legkisebb zaj által által is. Öt percre, — öt órára, ha aggálytelejes feszültségem szerint számolom, vala szükségem, mig vállalatom sikerült. — Zajtalanul, egy,éji tolvaj ravaszsággal párosult ügyességével végzém munkámat. Egy pillanat az utczára azonnal meggyőzött annak lehetetlenségéről, miszerint merész ugrással szabaditsam ki magamat a veszélyből. Szobám az emeleten volt, s a földszint is oly magas volt, hogy okvetlenül zuzott tagokkal vagy halva érhettem vonlna csak le. Egy balra vetett pillantás megmutatá az utat: Ablakom balján egy az esővizet levezető cső nyult le végig a falon. Meg valék mentve! Végre először s mióta a gyilkos gépet mozgásba jönni látám, tágut ki mellem és szabadban lélekzém. A vér melegen és éltetően kezdett folyni eremben.

Már kitettem egyik lábamat az ablakon, midőn a zsebkendőbe kötött pénzemről megemlékeztem Nem mintha anyagi viszonyaim annak birását reám nézve különösen kivánatossá tették volna, hanem mivel a vak bosszu egy nemében a bünbarlang gazembereit, mind az áldozattól mind a zsákmánytól megakarám fosztani, viszatartott lélekzettel, lábhegyen lopózám visza, s felragadám a csomagot, nyakendőmmel hátamra kötöttem. Egy pillanat alatt kész valék. Ekkor azután óvatosan ismét az ablakdeszkára hágtam s erős biztos markolattal megfogám a csövet, térdeimmel kapaszkodva könyen és biztosan lecsusztam az utczára. A nélkül, hogy időt vettem volna még egyszer felpillantani és magmenekülésemen örvendeni, a közelfekvő rendőri hivatalba sieték. A szerencsés véletlen ugy akarta. hogy a főnök több alárendelt hivatalnokkal épen jelen legyen, egy titokszerü gyilkosság melyről egész Paris beszélt miként nyomozása felől tanakodának. — Midőn berohantam a szobába s rosz franczia-sággal beszélni kezdék, ugy vevém észre, hogy a rendőrfönök részeg angolnak tart, kinek valamely éji kalandja akadt; — de már elbeszélésem folyamában egdöbbeni látszott, még mi előtt bevégeztem volna előadásomat, az összes papirokat, melyekkel foglalkozni látszott félretevé s kalapját fejére tevé, — nekem is, ki hajdonfővel állottam — adott egyet s katonékért küldött: alárendeltjeinek pedig meghagyá, hogy lássák el magukat ajtók betörésére padlózatok fölszaggatására megkivántató eszközökkel, ezekután engem bizalmasan karon fogva, kért hogy vezessem

fordult elő okt. 4-ig 174 bejelentett betegülési esettel, melyek közül 49 végződött halállal. Szept. hóban meghalt a megye területén 355 egyén (52-vel kevesebb mint aug. hóban) s igy 1000 lakosra 2.90 ‰, évi átlagban 34.80 ‰ halálozás esik. Az arány legrosszabb volt Nánáson — 5.42 ‰ aztán Dorogon 3.00 ‰, Böszörményben 2.73 ‰; az ujvárosi járásban 2.69 ‰, a nádudvariban 2.46 ‰, legkedvezőbb az arány Hadházra, hol 1000 lakosra csak 2.04 ‰ halálozás esett. Ugyanazon idö alatt 528 születés történvén 73 fönyi szaporulat mutatkozik.

Az állami mérnök havi jelelentéséből közöljük, hogy szept. hóban összesen 7958 frt 97 kr közmunka váltság fizettetett be, még pedig befizetett

Alsó Józsa 1885-re	105 frt 70 kr.	
Felső „ „	401 frt 80 kr.	
Szoboszló 1882—85-re	125 frt 28 kr.	
Földes 1885-re	1195 frt — kr.	
Nánás 1883-ra	623 frt 80 kr.	
Nádudvar régit 8 frt 10 kr) 1885-re 1500 frt 40 kr)	1508 frt 50 kr.	
Kaba 1885-re	1308 frt 50 kr.	
Sámson „	140 frt 73 kr.	
B.-Ujváros régit 674 frt 91 kr) 1885 re 964 frt 60 kr)	1639 frt 05 kr.	

Kiállitási hirek.

— **A kiállítás bezárásának határnapja.** Az országos kiállitást f. évi november hó első napjai egyikén és pedig valószinüleg november 4 én fogják ünnepélyesen bezárni. Az ünnepélyen jelen lesz a trónörökös pár is.

— **A kiállítás látogatottsága.** Belépti jegyek után eddig, október 11-éig bezárólag, a bevételek a következőkép állanak: 5 forintos jegy eladatott 215, 1 frtos 8726, 50 kros jegy 605,670, 30 kros vasárnapi és ünnepnapi jegy 502,072, 20 kros esteli jegy 210,489, 20 kros katonajegy 46,059, 20 kros mérsékelt jegy 199,345, 12 frtos bérletjegy 1076, 8 forintos bérletjegy 12,122, 5 forintos havi bérletjegy 288, 2 frt. 50 kros havi bérletjegy 45, azután 2969 20 kros és 10,720 10 kros sertés kiállitási jegy; az ezek után befolyt összeg 754,250 frtra rug.

— **A kiállitási sorsjegyek** nagy kelendőségnek örvendnek. Eddig már körülbelől 750,000 darab kelt el. A kisorsolás napjának október 31-én közeledte, előreláthatólag az 1 frtos sorsjegyek után a keresletet növelni fogja. A főnyereményen kivül, mely tudvalevőleg 100,000 frt. van még 20,000 frtos, 10,000 frtos és 4000 kisebb nyeremény, a melyek szép és részben igen értékes tárgyakból állanak.

Irodalom és müvészet

Az „eleven ördög“ külföldön, Konti József „Eleven ördögét“, melyet a mult télen a legnagyobb sikerrel játszott Feleky társulata, rövid idő mulva szinre fogják hozni Varsóban.

Uj szinmüvet ir Jókai Mór s még az idén beakarja nyujtani a nemzeti szinházhoz. „Kereasd a szived“, ez lesz az uj darab czime, melynek két fő szerepét, Prielle Kornélia és P. Márkus Emilia asszonyoknak szánta a költö.

Végig fütyölt opera. Milanoban ez időszerint érdekes társaság produkálja magát; ennek tagjai u, i. Bellini operáját „Normát“ nem éneklik, hanem fütyölik. Tessék elképzelni, hogy milyen lehet Norma szerepe fütyik szóban, sőt még a tisztes Orovist is fütyöl, még pedig egy 16 éves leányszájjal, mert ezt a szerepet a legkomolyabb studium mellett se lehetne férfiunak végig fütyölni. Szóval kétségtelen, hogy a „müvészet“ erősen föllendült a 19-ik században.

Irodalmi és müvészeti rövid hirek. A magy. kir. dalmüszinházban Bianchi Bianka f. hó 10-én tartotta beköszöntőjét, mint Lucia. — Jókai „Fekete gyémántok“ czimü drámájának második előadása zajosabb hatást idézett elő mint az első. — Liszt Ferencz ujévre Budapestre jö. — Ullmann impressario meghalt Párisban. — A berlini Frigyes Vilmos szinházban Offenbach-cyklust fognak rendezni. — Sopronban a német polgárság féléje se néz a magyar szinháznak. — A kolozsvári nemzeti szinház ismét a bizonytalanság stadiumába jutott. Pályázat van hirdetve a szinház bérletére s nyilt titok, hogy Nagy Vincze fogja megkapni. — A diapasonkongressust f. hó 11-én nyitotta meg Bécsben Conrad-Eybersfeld br. osztrák közoktatési miniszter. — Londonban a szinházak nemcsak vasárnap, de ünnepnapokon is zárva vannak.

DENISE.

[Szinmü 4 felvonásban, Irta Dumas Sáándor, Először adták a nemzeti szinházbaa 1885. április. 17-én]

Dumasnak e világszerte szenzáczót keltett müve a nemzeti szinházban határozott sikert aratott, habár a nagy társadalmi kérdést: — hogy t. i. szabad-e föltétlenül követ dobni a nőre, ha elkukott! — véleményesen nem sikerül megoldania.

Dumas szerint az erényes utjáról letért nő erkölcsileg el nem bukott. Ha bünét bevallja, ugy becsülete mentve, s méltó bármely tisztességes ember szivére. Azt mondja a nagy franczia szó: „A nő, ha szeretett, szerelmeért még a bukásra is képes.“

A fölállitott kérdés olyatén megoldása, hogy az általános szabályul elfogadtassék, képtelenség és erkölcsellenes, mert fölbontaná a társadalmi rendet, s hogy mégis glória veszi körül az elbukott Denise homlokát, az csupán Dumas mesteri kezét s nem az igazságot bizonyitja.

Denise rendkivül finom müveltségü, szellemes leány, csupa kellem és szivjóság. Atyja, a derék Brissot papa, gondos nevelésbe részesitette, de nyugalmas életet tőle nem nyerhetett. A leány, hogy föntarsa magát, zongoraórákat adott s énnekelt, mignem Thauzettené aszony az egész családott elhelyezte Barannes André grófhoz kinek Márta hugán kivül nincsen senkije a világon, Brissot papa jószágigazgató lesz, Brissotné a ház gondozó neje, mi a szép Denise társalkodónő Márta mellett.

Thauzette Fermand könnyelmü, léha fiatal ember, aki csak kártyázást, lovaglásudvarlásban találja gyönyörüségét; báb, a ki életét komolyan nem veszi. De nincsen is szüksége arra, hogy komolyan gondolkozzék mert háta mögött áll az eszes ravasz anya, Thauzettené asszony, egy anyagi és erkölcsi tőke néküli nő, aki azon van, hogy szeretett fia számára vagyonos feleséget szerezzen. Ki is veti a hálóját André gróf hugára, Mártára, azonban kosarat kap, mert a gróf e léha Fernandot nem tartja méltó házastársnak hugához. De Thauzettené, ki valamikor Andréval „benső viszonyban“ élt, nem hátrál, kötését — Denise kisasszony miatt. Azt állitja a ravasz Thauzettené, hogy Andrénak Denise szeretője s hogy azt a viszonyt már az egész falu tudja.

És a gróf elárulta magát. Valóban szereti, mélyen szereti a szép társalkodónöt. De érzi, hogy nem tehetti kedvesévé. Denise bár arcza szenvedést, bánatott, keserü csalódást mutat, mégis tiszta erkölcsi. De hátha mégis elbukott? Akkor eltemeti szivében szerelmét, elutazik, hogy sohase lássa többé!

André kétségben van, küzd a helyzettel s önmagával. Segitségére jö azonban Thouvenin, a jó barát, a ki azt mondja, hogy Denise nem bünös, mert vagy szeret, vagy nem szeret; ha szeret, — bár legyen elbukott — bevalván bünét, méltó a legbecsületesebb emberhez is.

A gróf most már egy lépéssel tovább megy. Azt nyomozza, hogy kilehetett a Denise kedvese. Először is Fernandra gondol, a kiről megtudta, hogy valamikor szerette Denise-t, de a viszonynak rég vége van. André vallatásra veszi Fernandot, kérdi tőle kedvese volt e Denise? Fernand becsüsetsza vára esküszik, hogy soha sem volt az. André boldog; arra nem is gondol, hogy ilyen benső viszonyt, a melyhez egy fiatalnő becsülete, jövője élete van kötve, nem szokás bevallani. Boldogságában beleegyezik, hogy Fernand és Márta egymásé legyenek.

De ő is boldog akar lenni. A Brissot-pártól megkéri Denise kezét. A szülők természetesen beleegyeznek. Brisot papa szive végtelen boldegság árjában uszik, de a mama sötét felhőket lát tornyosulni a jövőben.

André megvallja Denisenek, hogy szereti. Denise örömmel adja tudtára Andrénak viszontszerelmét, de kijelenti, hogy nejévé nem lehet soha. A gróf mégis azt hiszi, hogy Denise még mindig Fernandot szereti. Elmondja, hogy Fernand megkérte Márta kezét. Denise a ki Mártát az imádásig szereti, fölkiált: „E nyomorultnak! (Fernandnak) Mártát nem szabad olyan boldogtalanná tennie, mint a milyenné tett engemet! „Hisz Fernand megesküdött nekem, hogy soha sem volt az ön kedvese!“ „Hazudott“ — szeretője voltam!“ Elmondja ezután Denise elbukása történetét; bavallja, hogy gyermeke született, a kit egy falusi asszony biztos kezeire bizott, de a kicsike meghalt. Ez a jelenet oly szép, oly hatásos, hogy ennél szebbet kevesen irtak.

Az öreg, becsületben megőszült Brissto nemsokára megtudja, hogy leánya bukott nő. E fájdalmában bocsánatot kér Andrétől, hogy grófi házába bebocsáttatást merészelt kérni. E közben jö Fernand; Brissot rárohan, leteperi s fojtogatni kezdi. Ferdinand nem véd magát s ez által megmenekül a haláltól. Brissot kétségbeesetten kiálltja: „Meggyilkollak, nyomorult, ha egy óra alatt anyád meg nem kéri tőllem számodra leányom kezét!“

Ezzel végződik a harmadik fölvonás, a mesteri mü leghatásosabb része.

A negyedik felvonásban, a mely már gyöngébb a többinél, Thauzettené megkéri Ferdinand számára Denise kezét, s apa és leány már beleegyoznek, mikor közbelép Thouvenin és Márta. Thouvenin azt mondja Andrénak, hogy nőül kell vennie Deniset. Márta meg rábirja a szüléket, hogy olyan haszontalan, hitvány emberhez, mint Fernand, Deniset feleségül adni nem lehet. A két leány zárdába készül, bucsuznak, indulnak a hideg falak közzé, mikor André leküzdve a becsület szavát, Denisehez rohan, keblére öleli s nőül veszi. Márta továbbra is bátyja mellett marad.

Ez a darab meséje.

Dumas mesteri kézzel megalkotott müve s bravourral teremtett jellemalakjai bizonnyal nagy hatást fognak gyakorolni a mi szinházunkban is, hol a sensatiós szinmü ma és holnap kerül szinre első rendü szereposztással.

Napi hirek

— **Kálmán napja** Tisza Kálmán kormány elnöknek tegnap volt neve napja. A szabadelvü párt tagjai a körben kitett ivén kivántak szerencsét a miniszter elnöknek kihez oly teljes politikai bizalom s oly igaz ragaszkodás csatolja e párt tagjait. — Tisza Kálmán ezenfelül igen számos szerencse kivánatban részesült s sokan keresték fel személyesen is, hogy jó kivánataikat közöljék vele. — Sokan kivántak szerencsét névnapjuk alkalmából Ghyczy Kálmánnak, Széll Kálmánnak és Bedekovics Kálmánnak is.

— **Simonffy Imre** kir. tanácsos, polgármester, mint a „Szegedi Hiradóban“ olvassuk átutazóban Szegedre érkezett és átrándult H. M.-Vásárhelyre. Tisztelgett Szabados János helyettes polgármesternél és ez alkalommal megtekintette a városháza helyiségeit. A polgarmester ur délelőtt nem találva hivatalos helyiségében Kállay Albert főispánt, délután tette nála tiszteletét. Simonffy polgármester látogatása egészen magánjellegü.

— **Az épitő iparosok tanfolyama.** Az állami középipartanodában a nyáron szünetelő épitő iparosok, kőmivesek, ácsok és kőfaragók számára rendezett tanfolyam f. évi november hó 3-ik napján fog megnyittatni. A tanfolyam 4 téli félévre terjed s évenkint november hó elejétől márczius hó végéig tart; e tanfolyamon az illető épitő iparosok rendszeres szakkiképeztetést s annak sikeres bevégzése után jogérvényes kőmivesmesteri bizonyitványt nyernek. Tanulókul felvétetnek a 14-dik életévet betöltött ezon kőmives-, ács és kőfaragó-segédek, a kik folyékonyan olvasni, irni és számolni tudnak s legalább egy évig a gyakorlatban müködtek. A felvételre jelentkezőknek bizonyitványt, továbbá főnökeiktől igazolványt tartoznak előmutatni arról, hogy mely idő óta müködnek a gyakorlatban és melyik szakban dolgoznak. A beiratások az intézet helyiségében (VIII. ker. Főherczeg Sándor-tér 4. sz,) november hó 2-dik napjáig a köznapokon este 6 tól 7-ig, a vasár- és ünnepnapokon pedig délelőtt 10 órától 12-ig tartatnak. Az állami középipartanoda igazgatósága.

— **A szováti ev. ref.** lelkészi állomásra kijelöltettek a következők: Fodor Sándor szerepi r. lelkész, Dr. Márk Ferencz fekete-gyarmati r. lelkész, Sörés János bszentmihályi s. lelkész, Timár Imre szováti és Jakucs Sándor földesi helyettes lelkész.

— **Uj levélbélyeg árulo hely.** Mától kezdve levélbélyeget a Schönberger városháza alatti üzletében is lehet vásárolni.

— **A lakások kiszáritása.** Az uj épületek, kellő, szellőztetés után rendesen szárazaknak látszanak, azonban gyakran megtörténik, hogy miután egy darabig laktunk bennök, ismét nedveseknek mutatkoznak. Mi lesleg ilyenkor még sajátságos szénszag is érezhető a lakásokban, továbbá a butorok megdagadnak és penész kezd képződni. Az ily lakásokban természetesen egészségtelen a levegö. Az emlitett jelenség a következőleg magyarázható meg: A lakók által kilélegzett szénsav egyesült a vakolat meszével, miközben a vakolatban levő viz felszabadul és innen a nedvesség, mindaddig, mig ezen processus tart. A nedvességet tehát megszüntethetjük, ha ezen processust gyorsan lefolyatjuk. E végre pedig nem kell egyébb, minthogy lehetöleg sok szénszavat fejlesszünk a nedves szobákban. Ennek módja igen egyszerü: Tegyünk a szobákba szénporsavat és zárjuk jól el az ajtókat és ablakokat. A szén elégése e fogyasztja a szobákban levő élenyt, mi helyett sok szénsav képződik, a mely pedig a vakolatból kihajtja mind a vizet. A szobákat körülbelől egy óráig kell elzárva tartani. A szoba kinyitásának óvatosan kell történni, mert a szénsav tudvalevőleg fojtó gáz. Szükség esetében az eljárást egy pár: szor ismételni lehet.

— **Az érmelléki vasutak.** Tegnapi számunkban már emlitést tettünk a nagyvárad püspöki érmihályfalvai fő és a székelyhid margittai szárnyvonal közigacgatási bejárásának a közmunka és közlekedés ügy miniszter által tett elrendeléséről. Ama hirünkhöz pótólag csatoljuk a következőket: A bejárásnál, mely Gyöngyösi János osztálytanácsos vezetése allatt október 19-én fog megkezpetni, részt vesznek a müszaki tanács a m. kir vasuti főfelügyelőség, a cs. és kir közös hadügyminiszterium, a békés gyulai magyar királyi folyammérnöki hivatal, csstlakozó magyar királyi államvasutak és a magyar északkeleti vasutnak, Biharmegye közönségének és közigazgatási bizottságának s végül az engédélyeseknek képviselői. A fővonal melynek hossza 58 km., Püspöki mellett ágazik ki a m k, államvasutakból s Bihar község, Kügyi puszta, Pap-Tamási, Félegyháza, Jankafalva, Diószeg, Kóly, Nagy-Kágya, Csokaly. Székelyhid, Bagamér, Er-Selid, Er-Kenéz, érintésével Ermihályfalván a m, északkeleti vonathoz csatlakozik. — A

öket. A rendörfönök oly vidám és jókedvü volt, mint egy iskolás fiu, ki elös ör megy valamely rég óhajtot merészebb játákot meg nézni, vagy abban résztvenni; — örült azon szerencsének, hogy a fölfödözött bünbarlangot neki jutott osztályrészül felkutatni, kifürkészni.

Mialatt harczvágyó segéd csapatunk élén Páris utcáin végig mentünk, a rendör fönök keresztüzbe vett kérdezösködéseivel, de ebben is megkell vallanom udvarias francia volt, mert elöadásomat gyakran félbeszakitá szabadulásom fölötti öröme hő nyilatkozataival.

Elértünk végre a fertelmes házhoz. Egész környezete, mely éji csendben állt elöttünk, ártatlanabbnak s egynemübbnek nézett ki, mint bármelyik más épület azon Bábelben, melynek neve Páris. Kisérőm jelt adott, mire a katonák egyrésze körülvevé a házat, kettő pedig a puska agyával kezdé döngetni a kaput. A néma csendes éjben messze terjedt a zaj s képes lett volna egész Palais Royal környékén a legmélyebb alvókat is felriasztani ha párszornál tölbször ismételtetnék. Nem sokára azonban világosság jelent meg az első emelet egyik ablakán. A törvény nevében nyissátok ki! kiáltá a rendörfőnek. Ez ismeretes és félelmes felszólitásra a reteszek és zárok engedtek, s egy halálsáppadt csak félig felöltözködött udvaros lépett a küszöbre. En, a főnöknek parancsára egészen a poroszlók mögé bujtam.

A ház csakhamar fel lett lármázva. Férfiak, nők foglyokká tétettek, „az öreg derék katona“ legelőször. Azután a hálószobám felett fekvő helyiségbe vezetteté magát a rendőrfőnök.

Semmi gyanus dolog nem volt látható A rendörfönök általános csendet parancsolt, aztán kétszer a padlózatra toppantott, s a gyertyát közelebb tartva vizsgálta azon helyet; — majd parancsoló embereinek, hogy a padozatot törjék fel. E hihetlen gyorsan megtörtént. Több gyertyák hozattak, melyek világánál bámulva szemléltük az ezen szoba padlózata s az én éji alvő szobám boltozata közt feltárult mély gerendákal megerősitett üreget, melynek közepén böven megolajozott, óriási vasból készült csavartok állott, melyből az ismeretes c avar, mely a menyezetes ágy tetejével volt összekötve, nyult ki. Talaltunk még több csavarokat is, uemezzel bevont emelő vasakat, és sok más egyéb eszközökat, minők egy nehéz sajtó elő allitására s ükségeltetnek pokoli gonddal és szorgalommal rendbe tartva s használatra készen. Némi nehézség után sikerült a rend örfönöknek a gépet összeállitani. Embereinek parancsolá, hogy hozzák a gépet müködésbe ó pedig kiséretembe lejött, de nem oly zajtalanul, mint az előtt. „Az én embereim még nem szoktak olyan jól az üzlethez,“ mint azon emberek, kiknek ön pénzét elnyeré, mondá kisérőm különös jelentőségü hangon.

A házat, — miután lakói mind a börtönbe kisértettek, két rendör hivatalnok örizete alatt hagytuk. — A főnök szállasomra kisért utlevelemet megtekinteni. — Hiszi e ön — kérdezém; midőn azt neki átadám, — hogy azon ágyban, melynek sirommá kellett volna lennie, más szerencsétlen játszók csakugyan halálukat lelték?

Számtalan vizbe fultat láttam a Morgueon kitéve, kiknek jegyzőkönyveikben oly tartalmu levelek találtattak, hogy életöket a Szajna habjaiban vetettek véget, mert utolsó sonjukat is elveszitték a szerencserencsejátékban. — Ki tudja hányan ezek közül vetődtek ezen játékbarlangba, hol játszva nyertek, — aztán elaludva megfolytattak, s később a Szajnába vettettek egy levéllel zsebeikben, melyet azonban gyilkosaik irtak? Jö éjt Mr. Faulkner. áldja ön a gondviselést hogy megmenekült, s hogy felfedezni sikerült azon pokoli titkot, melynek ekkoráig a párisi rendőrség nyomára nem akadt.

Történetem vége rövid. Kihallgatás utan kihallgattatást kellett kiállanom, s azok befejeztével hallám, hogy az öreg katona volt a játékbarlang feje. A törvényszék, korának egyik legnagyobb gazemberét fedezte fel benne. Már több évvel azelőtt gyalázattal kergettetett el a hadseregtől. s azóta a büntettek minden nemét elkövette már. — Elethossziglan gályára itéltetett; hasonlóképen fö két czinkos társa is.

A holgyecske, ki kávémat készité — nem tudom hány évre — a börtönbe vándorolt. A többi büntársai szintén gaztetteiknek megfelelő jutalmat nyertek. En magam pedig egy hétre — tehát rendkivüli hosszu időre — a párisi társaságok első arszlánjának rangjára emeltettem. — Három jónevü vigjátékiró kalandomat dramatizálta, de müveik nem látták a szinházi lámpák világát, mert a censura nevezetes ágyam hü utánzásának előadatását megtiltá.

Azonban, ha azon éji élményeimnek eredménye köztudomásra jutott volna, bizonnyal bármely szigoru censura tetszését is kiérdemelte volna. Örökre ki valék gyógyitva azon vágyból, hogy a „Rouge Noir“-t megkisértsem. Valahányszor egy zöld asztalt kártyával és aranyhalmazzal csak megpillantok, mindig feltünik előttem a mennyezetes ágy képe, mely néma, csendes északán egy fekhelyre ereszkedik le, melyen egy alak nyugszik, kit senkisem ismer jobban, mint magam.

megalkotott mü-
jellemalakjai bi-
k gyakorolni a
sensatiós szinmü
lső rendü szerep

k

za Kálmán kor-
neve napja. A
rben kitett iven
iszter elnöknek
alom s oly igaz
tagjait. — Tisza
s szerencse ki-
keresték fel sz-
taiszat közöljék
rencsét névnap-
álmánnak, Széll
s Kálmánnak is.
r. tanácsos, pol-
Hiradóban" ol-
érkezett és át
Tisztelgett Sza-
rmesternél és ez
városháza helyi-
élelőtt nem ta-
Kállay Al-
nála tiszteletét.
ogatása egészen

anfolyama. Az
nyáron szüneteló
ácsok és kófara-
yam f. évi no-
egnyittatni. A
l s évenkint no-
ó végéig tart;
iparosok rend-
nak sikeres be-
s kőmives-
nyt nyernek.
k életévet be-
kőfaragó-segéd-
ni, irni és szá-
évig a gyakor-
jelentke ök er
bá főnökeiktől
atni arról, hogy
yakorlatban és
A beiratások az
ser. Főherczeg
ó 2-dik napjáig
a vasár- és ün-
rától 12-ig tar-
tanoda igazga

lelkészi állo-
kezők: Fodor
Márk Ferencz
rés János b-
r Imre szováti
yettes lelkész
hely. Mától
őnberger
ehet vásárolni.
sa. Az uj épü-
rendesen sza-
gyakran meg-
rabig laktunk
tatkoznak. Mo-
os szénszag is
bá a butorok
képződni. Az
egészség'elen a
a következőleg
által kiléleg-
t meszével, mi-
felszabadul és
mig ezen pro-
at megszüntet-
orsan lefolyat-
egyébb, mint-
fejlesszünk a
dja igen egy-
zénporsavat és
akokat. A szén
n levő élenyt,
k, a mely pe-
d a vizet. A
kell elzárva
óvatosan kell
alevőleg fojtó
ást egy pár:

ak. Tegnapi
ünk a nagy-
tő és a szé-
közigazgatási
zlekedés ügy
ról Ama hi-
következőket:
János osztály-
er 19-én fog
üszaki tanács
a cs. és kir.
békés gyulai
hivatal, csst-
vasutak és a
Biharmegye
bizottságának
viselői. A fő-
Püspöki me
nvasutakból s
Pap-Tamási,
Kóly, Nagy-
Bagamér, Er-
rmihályfalván
lakozik. — A

vonal hossza 28.0 km„ — kiindul a
nal Székelyhid állomásából és K.-Kereki,
stonyvásár, Apát-Keresztur, Vedres Ab-
Monos-Peri érintésével Margittánál.
végállomásban vágzödik. Ily dolgok ily
sában, melyhez még eg egyfelől a Zilah-
rvárolyi más felől a zilah zsibó-nagybán-
ó tervezett vasut vonalak iránt a Szi-
ságban a Szatmárban nagy erővel meg
lt actualis mozgalmak járulnak: vujjon
et e még reménylenünk nekünk debrecze-
nek, hogy létrejöjjön, a debreczen mar
s-zilahi vasut is; melyre oly égető szük-
ünk van?! Az a 28 kilométeres szárny-
, Székelyhid és szárnyvonal, Székely-
a, és Margita között valamikor talán kinövi
gát azzá, amivé a legmelegebben ohajt-
lenni és törekszünk is tenni.

— **Kinevezés**, Dicsőfy József
thy Lajos ur melletti segéd lelkészt a
igyminiszter kinevezte a tiszántuli egy-
kerületben tábori lelkésszé. A helybeli kir.
vényszékhez pedig a dr. Megyeri Pál helyé
törvényszéki díjas joggyakornokká a h. bö-
rményi járás bíróságtól Dr. Dicsőfi Sándor
ezetett ki.

— **Omnibusz vonat** az északkeleti va-
n. Folyó hó 15-dikétől kezdve az észak
i vasut Huszt és Mármaros Sziget köz-
onalon kisérletképen három havi időtar-
ra rendes menetdij mellett II. III. és IV
alyu kocsikkal omnibusz vonatok indit-
nak meg. Márm. Szigetről indul reggel
53 p. Husztra ér d. e. 10 ó. 09 p.
sztról indul d. u. 4 ó. 15 p. Szigetre ér
e 6 óra 33 perczkor.

— **A főiskola köréből.** A főiskola ez
széniora Illyés Endre ma d. e, tartotta
épelyes székfogla óját a főiskola egyik
demiai termében, hol ez alkalommal a
arkar tagjai, valamint az akadémiai ifju-
g közül számosan jelentek meg. A nagy
özében részesült és alapos theologiai kép-
ttséget bizonyitó felolvasás czime: „A szent
s tekintélye."

— **Az uj országház épitésének**
gkezdése. Az uj országháznak épitését
sz csöndben, minden ünnepi zaj és szer-
tás nélkül kezdték meg. Már a mult héten
gtették e re az előkészleteket, de a közbe
t eső miatt csak tegnap foghat takhozá
épitéshez. A nagy tér, melyen az ország
gnagyobbszerü monumentális épülete fog
ani diszpalánkkal van most ellátva. —
ost még csak egy kétemeletes épületet
t ott látni, melyben már hónapok óta ter-
nek és rajzolnak. Az első émeleten van
k a tágas termek, hol az épitő bizottság
sza Lajossal élén tartja üléseit. A második
meletet Steindl Imre tanár épitészvezető és
gész technikai törzskara foglalja el. Mától
adve megnépesült a tér is a munkások
yüzsgő tömegétől, kik mindenekelőtt 40,000
öméter földet fognak kiemelni.

— **Debreczeniek az erdélyi magyar-**
ságért. Kratochvecz Endre gyüjtőivén
ában jelentkeztek rendes tagokul: Ve-
sey Imre, Papp György és Varga
Károly, pártoló tagul: Csáthy Károly.
unkivül Mezey István 2 frtot, Krai-
el Dániel pedig 1 frtot adott a kulturegy-
let. A nagyváradiak is buzgón ta-
gatják a nagy hazafias mozgalmat. Szt.
ászló városából ujabban két alapitó tag je-
ntkezett, 100—100 frttal u. m. Virág
lek, ki igéretet tett, hogy gyüjtő iv nél-
i is gondja lesz a kulturegyletre és Ta-
ács Károly. A közmüvelödési egylet
ely tudvalevőleg Kolozsvárt székel, irodá
t Fő-tér 7-ik sz. alá helyezte át; ide inté
endők a levelezések és küldemények. Az
gazgató választmány minden hó 12-én ülést
art s miután minden alapitó tagja a választ
ánynak, az ülések igen látogatott a tagok
sze vidékről is elutaznak a tanács-
ozásokban részt venni. —
folyóügyeket a müködő alelnök dr. Haller
Károly és a titkárával egyetértőleg dr. Fel-
egy Majos, dr. Concha Győző és Nagy Béla
r. tanácsos végezik. Az egylet egy évig
emminemü segélyt nem kezd; még az el-
ntethető adományokat is tőkésiti s rente s
duitelintézeti értékpapirokban helyezi el.
supán a legnélkülözhetlenebb nyomtatvá-
yokra és irodai kellékekre költ. Az iroda
számára a butorokat is egyes lelkes polgá-
ok kölcsönözték. Idáig több mint 700 ala-
itó tag jelentkezett s 300 ezer frt. iratott
á, melyből 70 ezer frt folyt be.

— **Huszonnégy órás óra** Emlitettük
ar hogy Amerikában és Angliában több idő
a foglalkoznak már azzal a kérdéssel, hogy
z órákat ne egytől tizenkettőig, hanem egy-
uszonnégyig számitsák, a mi az időszámi-
ást jelentékenyen egyszerüsitené. Praktikus
eren sokkal vitte előre ezt a kérdést Os-
orne drezdai órának a találmánya: a hu-
szonnégy órás óra. Az uj órának két mutató
ája van egymás felett. A felső, mozdulat
an lapon a számokhelyén apró nyilások van-
ak, amelyen keresztül látszanak az alsó lap
ozgatható lap számai. — Ezek a számok
y vannak elhelyelyezve, hogy egyszerre
sak egytől tizenkettőig, vagy pedig csak
izenkettőlől huszonnégyig látható a számsor.
elelőtt az első sorozatra, délután az utób-
ra van szükség, délben tehát az alsó moz-
gatható számlap mindig egyet fordul. Az an-
gol vasutak tudvalevőleg már a huszonnégy-
órás időszámitast használják.

— **Fülbevalók a gyomorba.** Temesvá-
on a napokban különös eset történt Egy
Kiál Rózsa nevü, még csak 14 éves, de a
endőrség által már jól ismert leány egy
kis leánykának a fülbevalóit tépte ki füléből
A kis leány anyja azonban tetten érte s át-
adta a rendőrségnek. Rögtön átkutatták ruhá-
it, söt a haját is, de a fülbevalókat az asz-
szony és a rendőrök legnagyobb meglepetésé-
re sehol sem találták. Azt hitték tehát, —
hogy a leány azokat ütközben valahogy el-
sanzsirozta és ujabb kihalgatásig bezárták
öt. Nemsokára jajgatni kezdett s elővezettetését kérte. Jaj, istenem, meg kell halnom.
Elnyeltem a fülbevalókat! kiáltozta a szeren-
csétlen, a mint a kapitány elé vezették.
Ez orvosokat hivatott, kik erős hánytatót
adtak be neki, de eredménytelenül. A fülbe-
valókat nyitottan nyelte le s nagyon nehéz
lesz gyomrából eltávolitani.

— **Az Andromedaködfolt uj csillaga**
Az eddigi megállapodások szerint az uj csil-
lag aug. 13-án még nem volt látható; ellen-
ben aug. 17-én Gully roueni tanár látta. A
csillag ele nte 16 od nagysága és meglehetö-
sen vörösses volt; szept. 10-én nyolczadran
gu csillaggá hanyatlott, szept. 30 án már csak
9.5-ed nagyságu volt. A megfigyelések sok-
kal kevesebb eredményre vezettek, mint várni
lehetett volna. Ezekből a megfigyelésekből
kiderül, hogy a ködfölt az Andromedában
teljesen változatlan maradt, a csillag felvil-
lanását tehát nem a ködanyag megsürüsödése
okozta. E ködfolt csillagainak egyike hirtelen
gyarapodott fényben, mig a földről nézve a
hetedik nagyságot elérte és aztán lassankint
ismét fogyni kezdett. Az eset hasonló ahhoz,
a mely a mi napunknál mutatkoznék, ha ke-
vés nap vagy óra alatt fényének és igy me-
legének is 50—1000 szorosával gyarapodnék
és ezt a gyarapodást lassankint ismét elve-
szitené. Mindenki elismeri, hogy ez világ ka-
tasztrófát jelentene, mely nem vegyi össze-
köttetéseknek, hanem irtóztató mechanikai
hatásnak fogna lenni a müve. —
Es minden valószinüség szerint az Andro
meda uj csillagában is ilyenfelét láttunk.
Már az az álló csillagvilág is, melyhez a mi
napunk tartozik, nem maradandó rendszer
abban az értelemben, a mint ez a bolygó
rendszerről áll, de a surün egymáshoz szo-
ruló, gazdag csillagcsoportnál az állandóság
folytonosságáról alig lehet szó. Ott időkö-
zönkint előfordul egyes csillagok érintkezése
és az ily összeőtközés következésének min-
dik irtózatos nőfejlesztéssel kell járnia s az
érintkező tömegek fénytengerben usznak.
Ily összekoczczanás folyt le valószinüleg az
Andromeda ködfolt központi részéhez közel
álló sok ezer csillag keretében; mely ránk
nézve, kik szerencsére az esemény szinhe
lyétől megmérhetetlen távolságban vagyunk
egy csillagpont felvillanása által vált meg-
figyelhetövé.

— **Pénzbeszedőül** fölvétetik oly egyén,
ki jó bizonyitványokon kivül készpénzben
biztositékkal rendelkezik, bővebb felvilágosi-
tást ád szivességből e lap kiadóhivatala.

SZINHÁZ.

Tegnap „Gasparone" operette ke-
rült szinre. Az előadás nem volt ugyan olyan
gyenge, mint a Kornevillei harangoké, mind
azáltal ismételve arra szolgáltatott alkalmat-
hogy jóakaratulag figyelmeztessük az igaz-
gatót, hogy ne adasson elő oly operettet,
mely a tavalyi előadásokkal való összehason
litásra ad alkalmat; de hogyha már előadat-
ja, minden kis szerepet is elsőrangu tag ke-
zébe igyekezzék adni, s csak több próba
után engedje meg a szinrehozatalt, nehogy
oly bosszantó bizonytalanságok forduljanak
elő mint tegnap is több izben. Reperoir és
szerepváltozást pedig ne engedjen előfordul-
ni személyeskedés és gyengélkedés révén.
mert akkor emlékezzék majd reá a télen csi
korgó hideg időben a szinlapnak egy egészen
külön rovata lesz: „X. Y. gyengélkedik" Az
elmult években nem mert gyengélkedni még
a legszeszélyesebb primadonna és tenorista
sem. —

A játék nagyba megy . . . nem keve-
sebbről mint arról van szó, hogy az első elő
adásokkal ütött csorbát kell kiköszörülni
a párttolást és elösmerést kiérdemelni, hogy
a társulat existentiája biztositassék. Addig
mig a személyzet valami uj operettet betanul
mert reméljük, hogy szorgalmasan tanul, —
addig régi jó Offenbach operetteket kellene
előadni melyek, itt már hosszu idő idő óta,
nem adattak.

Epen igy vagyunk a drámai személyzet
nél is. Három hét után ma lesz az első uj-
donság. Szombatra volt ugyan még egy uj
vigjáték előadása kitüzve: a „Darvinisták"
de nem tudjuk melyik első vagy másodrendü
szereplő szeszélye vagy gyengélkedése miatt
egy régi német komédiát a „Hamupipökét"
adják elő; vagy talán valakinek ebben volt
kedve fellépni? Az ilyen kedveskeresésnek
is rosz következményei lehetnek.

De térjünk vissza a tegnapi előadásra
a mely a következő észleletekre adott okot
A rendezés gondatlan és zavart volt, a
a szereplők legtöbbje nem tudta, hogy hol kell
megállania s egyik a másik háta mögé buj
kált vagy egyik a másikát takarta el. A ba-
lettet egyszer mindenkorra szivesen elenged
jük, mert a két ballerina csak résvétünket
érdemli ki. midön egy egy fordulat után fá-
radtan pihegnek, s az előadás megakasztása
legtöbbször boszantó. A szereplők közül
Bácskay kisaszony még mindig helyesen
cselekszik ha tovább is pihenteti hangját. Ne
türelmetlenkedjék; a közönség sem türelmetlen-
kedik, s belenyugszik hogy minta népszinmü-
szerepeket ugy Sórát is Örley kisaszony
énekelje addig. Kápolnay ép olyan rosz
volt mint máskor. Két kiméletlen élczet hal-
lottunk reá alkalmazni tegnap. Azt mondja,
a melletünk lévő páholyban egy ur, mikor
Kápolnai az erkélyen sepregetett:

— Addig ugrál ott, mig egyszer le-
bukik.

—Es az baj?

— Hogyne. Megüti magát.

— Hát azután? Három hétig gyengél-
kedő lesz.

A határtalanul elénekelt walczer után
pedig megjegyzé egy ur:

— Ezt Szibérába kellene küldeni.

— Miért?

— Hogy meghütse magát. —

Jól meg állotta helyét Sajó, ki sok-
kal jobb bariton énekesnek bizonyult be
mint a milyen szerelmes szinész. Néhány
énekrész után Ő és Spányi Lenke zajos
tapsokat arattak. Bodroginé mulattató
komikájával hangos derütséget keltett. Leg-
jobb szereplő volt Gyöngyi és Tol-
lagi.

KÖZGAZDASÁG.

A gabnaüzleti viszonyokban, kivált a buzaüzletben gyökeres változást jelezhe-
tünk, mely egyidejüleg a külföld minden ne-
vezetesebb fogyasztási piaczán bekövetkezett.
A szilárd irányzat határozottan előtérbe nyo-
mult. Anglia a folyton emelkedő newyorki
árjegyzéseknek már nem álhatott ellen, mire
azután az összes szárazföldi piaczokon beál-
lott az áremelkedés. Bécsben a változás leg-
élesebben nyilvánult abban, hogy azon ter-
melők, kik a mult hét elején még sürgősen
kinálták gabnájukat, vagy egészen viszavon-
ták ajánlataikat, — vagy oly magas árakat
szabtak, hogy a legszebb fejlödésnek indult
üzlet csaknem teljesen megszünt. Ebből ter-
mészetesen nekünk nem csekély hasznunk lett,
mert a magyar termelők a külföldi vevők
iránt nagyobb előzékenységet tanusitottak.
és a bécsi piaczon a kiviteli kereskedők már
is a magyar buza nélkülözhetlenségéről be-
szélnek.

Husárak.

megállapitva s bejelentve 1885 okt. hó 14-től okt. 21-dikéig.

38 és **42** Rácz Györgynél czegléd utcza 2599 sz. a.

42 kr. Rácz Györgynél Csapó utcza 10 sz. a Rózsatér 6 sz. alatt.

46 kr. Magyar Gábornál Czegléd utcza 55 sz. a, Dedó utcza 125 sz. alatt. Bóldogh Istvánnál Rózsatér 12 sz. alatt, Balogh Jánosnál Rózsatér 10 sz. alatt. — Rácz Gábornál Csapó utcza794 sz. alatt.

48 kr. Magyar Gábornnál Piacz 1 szé-
kében, — továbbá 1 kóser szék és 2, ortho-
pox székben a piaczon. — Minden többi be-
jelentett 20 mészárszékben pedig**44 kr.**

Jegyzet: Magyar Gábor három
székében 1 kiló hus nyomtaték nélkül 8 krral
drágább.

Debreczen 1885. okt. 13-án.

Terményárak a debreczeni piaczon.

Debreczen, 1885. okt. 13-án.

Egy m. mázsa	felső,	közép,	alsó.
Buza	7.00	6.70	6.40
Kétszeres . . .	5.80	5.60	5.40
Rozs	5.40	5.30	5.20
Arpa	5 00	4.80	4.60
Zab	5.80	5.60	5.40
Tengeri	4.50	4.40	4.30
Köles	5.50	5.25	5.00
Burgonya 1 zsák uj	1.20	2.40	. .
100 kl. szalonna	58.00	56.00	54.00
100 kl. háj. . . .	58.00	56.00	54.00

Sertésvásár.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése

— okt.. 12.

Az üzlet szilárd. — Magyar ura
sági öreg nehéz 42.50—43, fiatal nehéz 45.—
46.50, közép 46.—47.50 könnyü 47.—.48——
Erdélyi nehéz —.—.—,— közép 45.—50.——
könnyü 40.—.41—— Romániai bakonyi ne-
héz 47.—48—. átmeneti, közép —.——.—.—,
bakonyi könnyü —.————.— átmeneti, ere-
deti nehéz —.————.— átmeneti, közép
—— átmeneti. Szerbiai nehéz 45.——46
—.— átmeneti, közép 46—47. —— átme-
neti, könnyü —.49—50.——. átmeneti. Hizó
1 éves élősulyban levonással —.—— 2
éves —.—.—. öreg —.—.—. Az árak hizott
sertéseknél páronkint 45 kilós és 4% száza-
lékos levonással kilogrammonkint értendők.
Romániai és szerbiai sertések, melyek mint
átmeneteliek adattak el, vevöknek páronkint
3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

Legujabb.

(A „Debreczeni Ellenőr" eredeti táviratai.

MAROSVÁSARHELY okt. 14. A trónörököspár, és Frigyes főherczeg ki-
séretökkel reggel ideérkeztek, itt egy óráig időztek, s azután négylovas fogatokra ülve Görgény-Szent-Imrére hajtattak.

BELGRÁD okt. 14. A hirlapok szerint Milán király kiáltványát a bolgár határ átlépése targyában mára vagy holnapra várják.

KONSTANTINÁPOLY okt. 14. A hadikészületek erélyesen folynak. Állitólag 150,000 ember áll már rendelkezésre,

DEBRECZENI SZINHÁZ.

I sö Bérlet 18 szám.

Holnap, Csütörtökön, itt másodszor adatik:

DENIS

Uj szinmü 4 felvonásban.

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos
Vértesi Arnold.
Főmunkatárs: Karczag Vilmos

Nyilt-tér.

Mátészalkai finom minőségü pitlélt
Rozslisztet
olcsó ár mellett ajánlanak
Kohn Testvérek.

6263.
1885.

Bérleti hirdetés.

Debreczen sz. kir. város tulajdoná-
hoz tartozó alábbi hatrendü jövedelem
u. m:

a Sámsoni nagy csapszék,
a Savóskuti korcsma,
az Elyseum vendéglő és magas korcsma,
a Nyulas csapszék,
a Bárány csapszék,
az Epreskerti csapszék

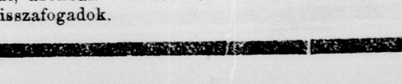
folyó 1885-ik évi november 2-án d. e. 10 órakor a városház nagytermében tartandó nyilvános árverésen bérbe fognak adatni; az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban megtekinthetők.

Debreczenben, 1885. október 8-án.

A városi tanács.

A LEGJOBB
czigaretta-papir
a valódi
LE HOUBLON
franczia gyártmány.
Cawley és Henry-től Párisban
Utánzásoktól mindenki óvatik.

Ezen papir Dr. Pohl J. J., Dr. Ludwig E., Dr Lippmann E. bécsi egyetemi vegyészeti tanár urak által legjobban ajanltatik, és pedig kitünő minősége határozott tisztasága miatt, és mert annak semminemü egészségre ártalmas kellék nincs hozzáadva.

FAC-SIMILE DE L'ÉTIQUETTE 17, rue Béranger, à PARIS

Valódi gyapjusszövet

férfi öltönynek, minden faj kabát és nadrág.

Nöknek szövet ruha, ujabb minták és szinekben, ugymint **nagy raktár** fekete Peruviennes és Toscing, Tricot és Tüffel minden szinben, Kammgarn, Cheviot, Loden, Wagentuch (kocsiposztó) veres és fehér flanellek, veres filz posztó, utiplaids darabonkint 4, 6 és 8 frtért ajánl olcsó határozott árak mellett a solidságáról ösmert posztó gyári-raktár

Siegel F. W. Brünnben.

Minták dijmentesen. Mintalapok szabók részére szintén dijmentesen. Az áruk minden irányban postai utánvét mellett küldetnek. Levelezések minden európai nyelven.

Téli-szövet maradékok, melyek egész darabokból megmaradtak, valódi gyapjuból 3—3 ½ méter hosszu, és igy elég egy egész öltönyre (kabát, nadrág, mellény) a legerősebb embernek is, küldök **csak 6 frtért** legfinomabb gyapjuból, **8 ½ frtért**, kiváló finom gyapjuból. Ezen maradékokból nem küldök mintát, azonban nem tetszőt minden akadály nélkül visszafogadok.

FENYVESSY BÉLÁNÉ

női-divat terme

czegléd-utcza, volt Bánky most KARDOS-ház első emeletén.

Ajánlja Bécsben személyesen bevásárolt

női és gyermek KALAPOK

s egyébb divatczikkek nagy és szép választékát

feltünő jutányos árakon

Figyelemre méltó minden háztartásban!

Sietek becses tudomására hozni a nagyérdemü közönségnek, hogy alulirt egy jó nevü a mellett nagy terjedelmü üzlettel rendelkező olaszországi szállitó czég bizományi üzletet, kávé, rizs, déligyümölcs, thea és több hasonnemüekre nézve elvállaltam, s igy bátorkodom tisztelettel fölkérni a mélyen tisztelt közönséget, hogy engemet mint ilyet, tömeges megrendeléseivel kegyesen fölkeresni méltóztassék.

Minden megrendelés bármily csekély legyen is az — hat nat nap alatt teljesittetik, a legnagyobb pontossággal porto és vámdij mentesen. Az eredeti árak nagyban és kicsinyben a lehető legjutányosabban számittatnak s pedig legalább is 30 %-tel olcsóbb mint másutt.

Árjegyzék kivonat. Kávé árak:

Jamaika, erős, tisztaizü	kilonkint, frt	1.25.
Manilla, finom igen kiadó	„	1·30.
Rio, finom és erős	„	1.32
Pántos, zöld, finom, kiadó	„	1.35
Jáva, zöld, kellemes illatu legfin.	„	1.40
Arany Jáva, legfin. gyöngéd erős	„	1.42
Jáva-Preanger, aranybarna, legfin	„	1.52
Gyöngy-Jáva, igen finom és erős	„	1.55
Ceylon, zöld, legfinomabb	„	1.50
Gyöngy-Ceylon, legfin. erős, kellemes illatu	„	1.75
Cuba, igen finom nagyszemü	„	1.55
Gyöngy-Cuba, igen kellemes izü, superfinom	„	1.80
Mokka, valódi arábiai, legnemesebb válfaj	„	1.75
Gyöngy-Mokka, válogatott kiválóság	„	1.90
Füge kávé, valódi finom I. minőség	„	0-60

Thea, legfinomabb, kellemes illatu, különféle minőség, kilonként 3 frt 80 krtól 10 frtig és dobozokban 10 dekagrammtól feljebb kapható.

Valódi finom eredeti Jamaika rum literje 2 frt 35 kr.

Csokoládé kiváló finom párisi és majlandi, kilója 2 frt 18 kr.

Rizs, olasz és keletindiai 18—21—24—27—32 és 38 kr kilója,

Rizsláng (Reis-Strahlen-Stärke) rendkivüli finom, kilója 66 kr.

Olivai szappan legfinomabb, kilója 44 kr.

Veronai szalámi valódi finom, kilója 2 frt 50 kr.

Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak, melyekben bő választéka van kitüntetve az alábbi áruczikkeknek: kakao. mandola, sultanina, mazsola szőlő, apró szőlő, malaga szőlő, mogyoró, pignela, pistazia, koszoru és asztali füge, szentjános kenyér, olasz gesztenye, török és franczia szilva, papirmandola; datolya, amerikai mandoladió, narancs, czitrom, asztali olaj, makkaroni, befött és csemege gyümölcs, angol bonbons, angol thea és csemege biscuit, rum, olasz, spanyol és franczia borok, sajtok, franczia liqueur, fürdő és pipere szivacsok, szenf, sáfrán, vanilia, kaviar, ananás. mindennemü halak, tengeri rák, olasz spárga, koszoruk és csokrok élő olasz virágokból, egészt élen át. sat.

Megrendeléseknél kéretik a czimet és állást pontosan megjegyezni.

VENETIANER ZS. ÁGOSTON.

Bizományi üzlet

Párkányon, Esztergom-megye.

2623. sz.
1885.

HIRDETMÉNY.

A máramarosi három sóbánya — valamint a szigeti sószállitó hivatal 1886. évi gabona szükségletének beszerzése czéljából, folyó 1885. évi október hó 28-án alólirott m. kir. főbánya hivatalnál, irásbeli ajánlatok alapján, árlejtési versenytárgyalás fog tartatni.

A máramaros-szigeti magtárba számitandó 1886 évi gabona szükséglet a következő:

	Méter mázss:
Buza	3300.
Rozs	1000.
Tengeri	2600.
Zab	30.

Vállalkozók felhivatnak, hogy 50 krros bélyeggel ellátott irásbeli zárt ajánlataikat megfelelő 10% tóli bánatpénznek készpénzben, vagy az állam kincstár által elfogadhatónak nyilvánitott értékpapirokban leendő melléklése mellett, mely utóbbi a tőzsdei árfolyam szerint 10%-tóli leütésével számitandó a kitüzött árlejtési nap, délelőtti 11 óráig, alulirt főbánya hivatalnál nyujtsák be.

Kellő bánatpénzzel el nem látott, vagy az árlejtés tartama alatt azzal ki nem egészitett ajánlatok, nem fognak figyelembe vétetni.

Az árlejtési és szerződési feltételek alólirott főbánya hivatalnál, a máramaros szigeti erdő és jószágigazgatóságoknál, a szatmári debreczeni, és kassai m. k. génzügyi igazgatóságoknál, a beregszászi polgármesteri hivatalnál, valamint a csernoviczi és kolomeai cs. . pénzügyigazgatóságoknál betekinthetők

M. K. FŐBÁNYA HIVATAL

Akna Szlatinán, 1885, október 3,

(Utánnyomás nem dijaztatik).

BÁRVÁRT KÁROLY-féle

gyógyerejü

SÓS-BORSZESZ

Ezen hatóságilag engedélyezett kitünő háziszer, mely a szegedi országos kiállitáson érdem éremmel, a székesfehérvári kiállitáson ezüst éremmel lett kitüntetve, különösen jó gyógyhatást eszközöl: rheuma, csuz, szaggatás, fagyás, fej-, fog-, és fülfájdalmak és szemgyuladásnál, ezenkivül fogtisztitó szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét elősegiti, a foghust erősbiti s a szájból minden kellemetlen szagot eltávolit.

Utánzások meggátlása végett alább látható czimlap, — mely minden egyes üvegre ragasztva van, a budapesti kereskedelmi kamaránál 100/1875. szám alatt mint **védjegy** bekebeleztetett.

Főraktár **DEBRECZENBEN**

Csanak József kereskedésében,

ezenkivül kapható minden füszerkereskedésben és a gyógyszertárakban.

E védjegyet különös figyelembevételre ajánlom.

---

27 27 27